

ADMINISTRATIA

ORGAN OFICIAL

STR. REGINA MARIA 2. TELEFON 56.

APARE
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
ABONAMENT
PE UN AN 100 LEI. PE JUM. AN 50 LEI, UN EXEMPLAR
4 LEI. PENTRU AUTORITAȚI 75 LEI PE UN AN.

AL MUNICIPIULUI CLUJ.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ

REPRODUCEREA FĂRĂ ARĂTAREA IZVORULUI
E INTERZISĂ

PARTEA OFICIALĂ TOTUȘI SE POATE RE-
PRODUCE FĂRĂ NICI O RESTRICȚIUNE.

† Dr. IULIAN POP.

Falnicul căpitan nu mai este... Bătăratea împreună cu nobleța impozantă și simțul de dreptate, de care era pătruns atunci când s'a prezentat aici să îndeplinească cel mai important și cel mai înălțător act din istoria noastră a Românilor Ardeleni, ca să prefacă Clujul unguresc în inima Ardealului Românesc, și care l'a însoțit până în ultimul moment din viața sa, — nu se mai reștrânge de pe fața lui, căci la răpit moartea crudă din mijlocul nostru în floarea vieții sale.

După ce a ajuns să vadă sfârșitul războiului prin care s'au nimicit năzuințele pornite contra intereselor noastre naționale, cu o însuflețire nemaipomenită a început să pregătească sufletele pentru marea zi dela Alba-Iulia ca nu peste mult timp să-și înceapă greaua muncă de organizare a administrației românești în Clujul unguresc de ieri. Mai bună alegere nici n'ar fi putut să facă Marele Sfat dela Sibiu, căci prin calmul și obiectivitatea sa Dr. Iulian Pop a făcut ordine în timp relativ foarte scurt după împrejurările chaotice, a căror sfârșit cugetam că nu va sosi de grabă, căci era mare turburarea provocată de stăpânitorii de ieri.

Ajuns în fruntea orașului nostru a știut să pună temelia unei vieți sociale românești și să creieze o nouă administrație orășenească în locul celei vechi, care numai datorii grele și casse goale a lăsat după sine. A știut să îndestulească pe toți fără ca să jignească sau să facă să simtă stăpânitorii de altă dată, că de data aceasta sunt supuși și au să se împărtășească de aceeași soarte, pe care am avut-o noi sub stăpânirea lor. Nu, el n'a făcut-o aceasta ci s'a purtat față de toți de o potrivă câștigând simpatia și admirația tuturor. Nu a știut să fie răz bunător, ci era pururea milostiv și dacă nu putea să ajutore, pururea avea o vorbă de mângâiere față de toți, cari se adresau către el cu năcazurile lor.

Totdeauna a corespuns chemărei sale de primul primar român al Clujului, a cărui interese le-a avut în vedere pururea și pentru cari a fost în stare să aducă orice jertfă. Clujul a pierdut foarte mult prin moartea lui Dr. Iulian Pop. Pe toate terenurile se resimte marea jale ce a produs moartea lui prematură, căci el din nobleța sufletului său blând n'a făcut decât bine cu orice prilej când avea posibilitatea.

Degeaba au fost uneltirile neputincioase pornite contra lui de câțiva oameni mici la suflet, cinstea lui a rămas nepătată în conștiința tuturor, cari l'au cunoscut și l'au înțeles; dovadă sunt ultimele cuvinte de adio rostite la groapa lui de către reprezentanții tuturor claselor sociale din acest oraș, cari l'au cunoscut mai de mult, sau cari au avut ocaziunea să aibă de a face cu el numai după preluarea imperiului venind de dincolo de Carpați. Acestea ultime cuvântări au fost tot atâtea mărturisiri sincere făcute în public, că Dr. Iulian Pop a fost un caracter nepătat, de o nobleță rară care va servi ca exemplu totdeauna generațiilor viitoare, și că pierderea lui a produs o sinceră durere în sufletul tuturor, cari l'au cunoscut și mai ales în sufletul nostru, cari am muncit împreună cu el și cari îi vom păstra memoria pentru totdeauna, căci *el ca om ne-a înțeles, ca funcționar ne-a fost părinte...*

G. Costea.

Autonomia orașelor noastre.

De. Prof. Dr. MAURITIU KISS.

(Sfârșit.)

Chestiunea acuma deja se apropie de sfârșit prin modalitățile detaliate ale realizării ei. Însă înainte de ce am trece la aceasta, chiar natura chestiunii care urmărește o soluție concretă, scoate la suprafață o altă chestiune, care trebuie clarificată în mod incidental. Ș'aceasta e, că oare pute-s'ar executa regularea așa numitei autonomii a orașelor noastre, care pretinde realizare urgentă, pentru toate orașele vechiului regat și cele noi, — între ele și pentru orașele teritoriilor desfăcute de Ungaria — în acelaș mod, sau îndată aci trebuie să facem o altă deosebire, sau deosebiri?

Deja mai sus s'a menționat, că modul for-

mării activității independente a orașelor, ca cor-puri autonome, este determinat de dezvoltarea istorică specifică.

Unirea însă a adus la un loc rezultatele mai multor dezvoltări istorice deosebite, a căror deosebiri, cari încă azi sunt adânci, dezvoltarea viitoare conștientă în decursul vremurilor la tot cazul le va aplană treptat, dar orice încercare, care ar tinde spre delăturarea lor repentină ar însemna un amestec așa de forțat, care deja ar fi egal cu însași atacarea vitalității. O astfel de unificare forțată este cu mult mai rea, decât faptul, că s'ar lăsa problema deocamdată pe deplin neresolvată.

Chiar pentru aceasta în decursul perioadei de tranziție, — care de sigur este de o durată mai lungă, sau mai scurtă, — în decursul căreia, natural, se pregătește unificarea, ar fi ne-voe de atari dispozițiuni legale, cari își dau seama de dezvoltarea istorică a diferitelor provincii și cari reprezintă primii pași binechibzuiți și întemeietori ai bazelor corecte în regularea ce conduce singuraticile orașe, ca corpuri autonome, spre ținta unificatoare.

Unitate se poate creia cu privire la conținutul sferei autonome de drept, adecă relativ la ceea ce s'a expus mai sus.

Nu se poate însă creia sferă autonomă de drept în ceea ce privește modul de exercitare al acestei sfere autonome de drept. Chestiunea aceasta acuma de fapt se restrânge la rezolvirea problemei de importanță decisivă, că anume cine are să exerciteze autonomia?

Având în vedere extensiunea mai mare a bazelor teoretice deja pe deplin clarificate și a expunerilor premergătoare, pe cari le-am aflat de absolut necesare în interesul clarificării mai de aproape a unor puncte de vedere principiare cari ne interesează pe noi, — și la chestiunile cari așteaptă să fie clarificate aci, trebuie să ne restrângem la momentele mai importante.

Pornind din acest punct de vedere să vedem deci că de unde și cum să se iee ace factori, cari sunt chemați să exerciteze singuraticile elemente aflătoare în conținutul autonomiei detaliate mai sus?

I. În ceea ce privește legiferarea statutară

ELEONORA SZILÁGYI Soc. An.

are cele mai bune specialități de licheruri, vinuri și șampanii.

SZILÁGYI ELEONORA R.-T.

likör-, bor- és pezsgő-különlegességei a leg-jobbak.

și elementele ce sunt a se lua în considerare din punctul de vedere al executării normelor de drept create în felul acesta, bazele principiare expuse mai sus ne dau o astfel de indicațiune, care nu permite nici o interpretare greșită

Devine de importanță decisivă la laturea aceasta a chestiunii faptul, ca legiferarea pretinsă de „chestiunile interne” provenite din terenu local și administrația să valideze în cel mai mare grad posibil recerînța „libertății publice”.

Trebuesc deci introduse elementele din cercurile cele mai largi, însă nu în formă de plebiscit, ci astfel, că prin exercitarea dreptului de alegător, care are să fie estins asupra celor mai îndepărtate valuri ale cetățenilor, să se organizeze o comisiune a cărei caracter să fie aproape același, ca și cel al congregației normate prin art. de lege XXII. din anul 1886.

Însă prin validitatea a lor două recerînțe esențiale:

Una este: că comisiunea aceasta să nu fie compusă dintr'un număr prea mare de membri. 50—70 să fie maximul. Însă cu asigurarea participării obligatoare a membrilor, executată prin mijloacele corespunzătoare.

Cealaltă e: ca instituțiunea așanumitului virilism să se lase la o parte. Căci de acesta din principiu trebuie să ne ferim. Dar și pretensele lui avantajii practice sunt contrabalansate de atari desavantajii, cari abea pretind să fie accentuate. În schimb însă comisiunea poate fi complectată, — însă numai prin exercitarea dreptului de vot consultativ, cu funcționarii oficiali ai administrației locale, cari ocupă funcțiuni mai importante, cărora nu numai să li-se impună ca datorință să fie prezenți în unele cazuri concrete pentru a fi consultați, ci să fie îndreptățiți de a-și spune părerea la fiecare chestiune.

Validitatea reprezentățiunii proporționate să fie asigurată prin așa numitul „sistem de votare prin liste”.

Că congregației i se asigură prin constituție, în baza dreptului de petiționare, dreptul

de a se adresa factorilor constituționali în chestiuni de interes public, — nu încapă nici o discuție. Se pune însă chestiunea că oare nu ar trebui să i-se asigure un atare drept de a se adresa direct factorilor guvernamentali, care să întrecă sfera de exercitare a dreptului de petiționare, cum a fost acela acordat congregațiilor prin art. de lege XXI. din anul 1886?

Trebue grijit ca comisiunile orășenești să nu se prefacă în foruri politice și consfăturile lor să nu devină instrumente pentru partidele politice. Aceasta ar avea ca consecință întunecarea, neglijarea chemării lor adevărate și faptul, că ar duce rolul unor mici parlamente provinciale, de fapt însă ar deveni parodiile adevăratelor parlamente.

II. Delegațiunile organizate în mod corespunzător ale congregației descrise în p. I. pot să fie acele organe corespunzătoare, cari ar îndeplini funcțiunile de mare importanță a controlului având în vedere diferitele terenuri ale administrației. Modalitatea executării este o chestiune așa de mare, care pretinde o expunere separată independentă și corespunzătoare importanței sale.

Și stăm la fel, poate și mai mult, și cu introducerea elementului autonom.

III. *Justiția administrativă*, care apoi chiar pretinde clarificarea unor anumite chestiuni principiare, specifice în ceea ce privește ființa justiției administrative, fără a căror clarificare nu se pot stabili nici barem limitele participării autonomiei orășenești. Ocazional le vom lua și pe acestea la rând.

Și acum ca încheire să ne fie permis a-ne exprima speranța, că și expunerile de mai sus — deși poate într'o foarte mică măsură — dar totuși au fost potrivite, ca să contribuie la rezolvirea unei chestiuni de reformă a patriei noastre, de mare importanță, care așteaptă să fie clarificată.

Cele mai bune
Cele mai frumoase
Cele mai ieftine

la
Librăria

LEPAGE

könyv-
kereske-
désében

Legjobb
Legszébb
Legolcsóbb

Cărți, hârtie, articole de scris

CLUJ, Piața Unirii

Könyv, papír, írószér kapható

Autonomia orașelor și numirea funcționarilor.*)

Cele două principii înșirate în titlul acestui articol nu se exclud. Din contră, după părerea noastră este singura formulă care asigură o administrație sănătoasă și la care formula — cu toate că în reforma administrativă care ne stă înaintea nu e acceptată (vezi art. 59 p. b.) — o să revină totuși și țara noastră, din necesitate.

Într'adevăr, esența autonomiei nu stă în alegerea funcționarilor. „Statificarea administrației” cum se numește în general sistemul numirii funcționarilor — departe de a introduce în administrație un plus de birocrațism, — tocmai face posibilă validitatea reală cu mult mai eficace și mai generală a elementelor autonome în administrație.

Literatura de specialitate, procesele verbale ale congreselor administrative — naționale și internaționale — desbaterile parlamentare în chestie, precum și expunerile de motive ale proiectelor și legilor noi de reformă administrativă din diferitele țări, în timpul mai nou, recunoaște teza de mai sus. Toate acestea unanim.

Constată, că nu în lipsa de conștiințiozitate ori capacitate a organelor, ci în necorespunderea sistemului administrativ actual trebuie văzută cauza necesității unei reforme urgente.

Administrația are de îndeplinit probleme naționale sociale și economice tot mai importante, mai complexe și mai numeroase; pentru a le putea satisface trebuie un *organism* — nu numai mecanism — sănătos, special și unitar, organizat și condus tot așa. Deci administrator bun nu poate să fie decât un *funcționar de carieră*, bine și special calificat și versat, cu simț administrativ, judecată bună și repede. Așa fiind, este de o importanță covârșitoare selecționarea conștientă, alegerea persoanei ce corespunde pentru un post oarecare, care persoană să aibă toate cunoștințele practice și teoretice necesare.

Or, nici unul dintre cerințele acestea nu le satisface sistemul propovăduit în reformă, conform căruia, nu numai că se aleg funcționarii de o corporațiune compusă din la ci, dar chiar Primarul și delegația permanentă pot fi cu totul lipsiți de cele mai elementare noțiuni științifice și practice ale administrației.

Consiliul comunal, considerând compoziția lui absolut democratică, occidentală, precum și numărul mare al membrilor, — nu este nici decum apt pentru asigurarea alegerii unui corp de funcționari buni, corespunzători. Și cercul

din care se recrutează funcționari astfel aleși este aproape exclusiv comuna respectivă, cu toate, că, în orașele mai mici, — adese, nu se afla elemente corespunzătoare, ori eventual decidenți în alegeri considerații personale sau de partid.

Pe lângă sistemul numirii însă, selecționarea funcționarilor s'ar face de către organe de specialitate cari au posibilitatea — întrucât nu se află forțe egale — de a recruta funcționarii de pe întreg teritoriul țării și le poate atribui cercul de activitate cel mai acomodat aptitudinilor și cerințelor. Sistemul numirii asigură funcționarului funcțiune pe viață și o înaintare echitabilă (ce era imposibil în orașele mici), iar administrației: funcționari capabili, ceea ce nu e asigurat prin alegeri periodice. Funcționarul pentru a fi real trebuie să vâneze cu toate mijloacele popularitate, să servească în special pe corifeii cutărei grupări, pe când cel numit e independent de public, deci imparțial.

Funcționarii dela centru se vor putea alege dintre cei mai buni ale organelor externe, asigurând astfel și în centru funcționari versați în multe laturi ale administrației; asemenea în unele locuri exterioare vor putea fi numiți funcționari acomodați dintre cei dela centru. Deci trecerea dela alegere la numire asigură un nivel mai înalt corpului funcționăresc, întrucât are stabilitate și înaintare echitabilă.

În sistemul de alegere funcționarul încă depinde de guvern; știm cu toții, că guvernul era forul suprem disciplinar și controlor al funcționarului; situația aceasta se va menține numai și în sistemul de numire și se va corecta cu asigurarea unei funcțiuni permanente și a unei conduceri unitare.

Cunoașterea împrejurărilor locale, experiența reprezentată de elementele autonome ale administrației comunale se poate foarte bine asigura, ba chiar potenta și în sistemul de numire a funcționarilor.

Într'adevăr, după cum am spus — autonomia nici pe departe nu se poate indentifica cu alegerea funcționarilor; *autonomia este asigurarea unor drepturi cât mai largi pentru elementul autonom în decidera finală asupra chestiunilor administrative, reducându-se cazurile când acțiunile aprobate de consiliu trebuiesc aprobate și de minister.*

Principiul autonomiei pretinde asemenea asigurarea controlului celei mai largi a elementului autonom asupra administrației. Îndeplinindu-se aceste condițiuni, autonomia e mai asigurată, pe lângă sistemul numirii funcționarilor.

Exemplele din străinătate ne pot convinge, că viața autonomă intensivă nu e condiționată de alegerea funcționarilor. Așa în Franța, unde funcționarii sunt numiți de Guvern prin Prefect, deja conform legii departamentelor din 17 August 1871, apoi după cea din 12 Iulie 1898, consiliul general decide ca *ultimă instanță* în o mulțime de chestiuni de comunicație, culturale

*) Publicăm articolul prezent al Dlui Dr. E. A. Dăndea, primarul Târgu-Mureșului, pentru ca să putem vedea expusă din mai multe puncte de vedere chestiunea importantă și actuală a autonomiei orașelor, de care se ocupă și Dl. Prof. Dr. Marițiu Kiss în articolul său apărut în revista noastră.

și ocrotiri sociale, ca și în chestiunea repartizării proporționale a impozitelor directe de stat asupra maximului impozitului comunal. Departamentul prin consiliul general impune dări extraordinare și contractează împrumuturile amortizabile până în 30 de ani, fără a fi nevoie de aprobare superioară. Aceste hotărâri nici nu pot fi apelate, decât pentru violare de lege și numai la consiliul de stat care are caracterul înaltei Curți de Casație.

În Italia ad-ția se face asemenea prin funcționarii numiți prefetto, sottoprefetto și subalternii lor.

Consiliile județene din Belgia (sonseil provincial) au atâta autonomie față de guvern, că în puținele cazuri când deciziunile lor reclamă aprobare mai înaltă, aprobarea se dă de către rege, uneori chiar de către puterea legislativă. Cu toată această autonomie extra ordinară bazată pe „loi provinciale“, administrația în Belgia se face aproape exclusiv prin funcționarii numiți stând sub supravegherea prefectului (Gouverneur). Încă și „grefierul“ e funcționar numit, cu toate că este capul tuturor oficiilor din județ și totdeauna și omul de încredere al județului, ca corporațiune administrativă autonomă, (cum era subprefectul în Ardeal, care însă era ales).

În statele Germaniei, din contră, cu toate că funcționarii sunt aleși, nu putem vorbi de autonomie adevărată. De exemplu în Bavaria corporațiile autonomiei: Distriktsrat-ul și Landrat-ul este așa de redus în sfera sa de competență, și că aceia se mărginesc la îngrijirea de fonduri pentru chelueile districtului, dar și în această materie, corporațiile amintite își exprimă numai dezideratele, deoarece în ultimul for decide Kreisregierung, ori Regele prin Landratsabscheid. Deci, alegerea casierului și a funcționarilor unor instituții, asigură cu atât mai puțin autonomia, cu cât ad-ția propriu zisă se face de către Bezirksamt ori Kreisregierung, organe compuse exclusiv din funcționarii de stat.

Asemenea e situațiunea și în Saxonia.

În general, văzând influența ce o exercită guvernul în statele Germaniei asupra administrației, prin necesitatea aprobării hotărârilor corporațiilor autonome ale ad-ției și prin drepturile guvernului de a decide ca ultimul for asupra apelurilor: — *trebuie să constatăm că în Germania viața autonomă — cu toate că funcționarii se aleg, e mai puțin dezvoltată ca în Franța, Belgia și Italia, unde e sistemul numirii funcționarilor.*

În Anglia, creindu-se „administrativ county“ cu reforma dela 1888, funcționarii acestei instituțiuni se aleg. Însă corporațiunea aceasta nu a fost nici în trecut și nu e nici azi organ important în administrație. Înainte, administrația se făcea de către singuraticii judecători de pace, iar azi de către organizațiunile specifice Angliei, numite *Union, District și Board* organizate întru îndeplinirea alor anume shopuri speciale administrative, sociale și economice.

Alegerea funcționarilor în Anglia, are puțină importanță și din motivul că ei nu mai pregătesc chestiunile administrative, dar nu decide, ci decid corporațiunile amintite. Altcum și în Anglia alegerea funcționarilor este condiționată de admitere la concursul public și de prestarea examenelor.

În fosta Ungarie funcționarii comunali și județeni, parte se alegeau, parte se numeau de către Ptefect ori Primar. Personalul tehnic și o parte a celui polițienesc era numit, celălalt alés de congregație (consiliu) în bază de concurs public. Nu se putea alege numai dintre cei propuși de o comisiune de candidare care, — având și ea trei membrii aleși, trei numiți de prefect și lucrând sub președenția Prefectului: decisivă în alegeri era voința Guvernului, reprezentată prin prefect. În timpul din urmă s'a omis și obligațiunea ca comisiunea să candideze cel puțin trei dintre cei ce se prezintă la concurs, întru cât contenciosul administrativ a hotărât că comisiunea „în interes de serviciu“ să poată candida și numai o singură persoană, care atunci se declară „unanim aleasă“.

Deci, precum se vede, era o simplă formalitate neajunsurile alegerilor.

În consecință, propunem scurt pentru orașe: *numirea tuturor funcționarilor administrativi, inclusiv Primarul de către Guvern în baza Statutului Funcționarilor. Înlocuirea delegației permanente cu un comitet compus din șefii serviciilor, fiind imposibil ca un oraș să fie bine administrat de laici și în mod onorific. Sistemul propus de noi (consiliul mic al funcționarilor) a fost probat în Ardeal sub era maghiară și din el au rezultat frumoasele orașe ardeleni. Orașele să fie recompensate pentru dreptul iluzoriu de alegerea funcționarilor, cu erepturi reale de autonomie, având dreptul de a decide în consiliul comunal, ca ultimul for, asupra cât mai multor chestiuni pregetite însă de funcționarii de carieră.*

Fie care Guvern, când primește puterea, ia asupra sa și răspunderea pentru ordine și bună stare în țară. În consecință, trebuie dat Guvernului și mijlocul de a-și îndeplini datoria. Acest mijloc, — după experiențele noastre și ale altor țări, este o administrație bună, la care se poate ajunge numai prin sistemul propus de noi, și probat în statele din apus, care dă țarei o administrație bine și unitar organizată, punând pe fie care om la locul său. Așa se va putea crea o administrație punctuală, expeditivă, preceptivă și conștientă, care asigură singură marele interese economice și sociale și mai ales cele naționale ale Statului nostru întregit.

Dr. E. A. DANDEA,
primar,

Tg.-Mureș, 5 Octombrie 1923

No. 17466/922 cous.

Mulțumită Publică.

Primăria orașului Cluj aduce mulțumită publicului binevoitor, care din prisosul avutului său sprijinind acțiunea măreață a D-lui Simion Nicoară a contribuit la acea colectă dând dovadă de sentimente nobile de caritate. Totodată își exprimă recunoștință față de Dl. Simion Nicoară, care în lupta grea a vieții și între multe năcazuri zilnice și-a adus aminte de scopul măreț de-a aduna un fond pentru procurarea cărților necesare pentru studențimea lipsită.

Cluj, 27 Noembrie 1923.

Utalea:
primar.

Au contribuit la colectă următorii:

Lodovic Heller 100 L., Fischbein și Spitz 50 L., Weisz Siegfried 50 L., Bauch E. 50 L., Hajnal Izidor 50 L., Fenyő și Braunfeld 50 L., Coloman Fischer 100 L., Judovics Lazar 50 L., Tischler Mór 200 L., Szikócs Dénes 50 L., Sipos Jenő 100 L., László și Co. 50 L., Grätz 50 L., Bergner Mór 100 L., Schwartz Jenő 50 L., Károlyi 100 L., Muntyan 60 L., Déri 100 L., Julius Veress 50 L., Király 50 L., Grünwald și Steiner 50 L., Deutsch M. 50 L., Dr. Bíró Geza 100 L., Bărdos 100 L., Falk 50 L., Kassay 200 L., Pálmay 50 L., Farkas 100 L., Hirsch 100 L., „Kohinor” Izrael H. 60 L., Konkoly Ștefan 100 L., Neuman 50 L., Bodner 100 L., Segesvári et Comp. 100 L., Babos 200 L., Eisenstädter Filip 50 L., Dr. Jany Gy. 60 L., Pferschy Gy. 60 L., Teddy 100 L., Weisz Alexandru 50 L., văd. Lepăge Ludovic 100 L., Frații Breiner 100 L., Ákoncz 50 L., Pataky 50 L., Aladár Rhein (Helios) 100 L., Antoniu Pop 100 L., Banca Marmarosch Blark 100 L., Banca de Scont și Schimb din Ardeal 250 L., Kolozsvári tak. pénztár Hitelbank r. t. 300 L., Creditul tehnic Tran-

silvănean 200 L., Iosif Bethlen 50 L., Cassieria Principală a băncii Ardelene 200 L., „Albina” institut de credit și economii Cluj, filiala 200 L., Uniunea comercianților 100 L., Casa de împrumut pe amanet 100 L., Banca econ. Națională s. a. 200 L., Societatea adriatică de asigurare 200 L., Cassa de păstrare Cetăreană 50 L., Institutul comercial de credit 50 L., Közhaznu takarékpénztár 100 L., Banca industrială și comercială „Franco Română” 50 L., Banca Agrară și cassa de economii 50 L., Rozsa Nagydögéria R. T. 100 L., Universum 100 L., Banca Mobiliară S. A. 50 L., Industria de lemn Ardeleană 100 L., Reprezența Fabricei de Cabluri S. A. Bratislava, Oscar Porzsolt str. A. Iancu 18, 500 L., Frații Renner 300 L., Industria de lemn S. A. 100 L., Prima societate Ardeleană de asig. gen. 300 L., B. Bodnár B. 50 Lei., Banca Agrară s. a. Privilegiată din Cluj 300 L., Bergner și Ciment 50 L., Fonciera 50 L., Metropol 50 L., Boncescu 40 L., Central Bufet 20 L., Foresta Română S. A. 200 L., Czetz Péter 100 L., Barkóczy Sándor 50 L., Engross Central 50 L., Biasini Sándor 50 L., Corvin soc. an. și industria chimică 100 L., Blumenfeld și Simon 50 L., Frații Deutsch 100 L., A. Gutfried 100 L., „Ardealul” institut de arte grafice 50 L., Caloria 50 L., Berger Dezső 50 L., Leo Bohățel și Koncz Ernest 100 L., Bernát 50 L., Librăria Anca Cluj, cărți în valoare de 106 L., Adler 50 L., Czink 100 L., Boskovics 50 L., Coroana Institut de cred. și econ. 50 L., Radio Reclama S. A. 30 L., Lapkiadó és nyomdai intézet r. t. 50 L., Simon 50 L., Frații Kupferstein 50 L., Goppold Iuliu 50 L., Uj Kelet 50 L., Librăria Friedman, cărți în valoare de 86 L. 50 b., Reményik 50 L., Tórs și Ormai 100 L., Vécsei 50 L., Kalmár 50 L., Reuniunea de credit a Economilor din Cluj 50 L., M. Neuman 100 L., Carol Lassen 100 L., Architect Kiraly 50 L., Schwartz Iacob 50 L., Martin Friedman 100 L., Varga Alexandru 20 L., Polonyi Ioan 40 L., Naționala 80 L.,

PARTEA OFICIALĂ

Dela Autor. Industrială de I. instanță a orașului cu municipiu Cluj.

Nr. 3622—1923.

Aut. Ind.

Incunoștiințare.

Carol Hubay locuitor în Cluj, Piața Carolina Nr. 3, cu datul de 21 Noembrie 1923 a înaintat cerere pentru concesiune de stabiliment industrial: tăbăcărie albă ce să va instala pe intravilanul din Str. Iașilor Nr. 9.

Conform dispozițiilor cuprinse în § 27 al

art. de lege XVII din 1884. și Ordonanțe Nr. 5224—1920. Minsitrului român al industrie și comerțului, se fac atenții cei pe cari îi privește că planurile referitoare sunt expuse spre vedere generală în Biroul Autorității în ustrie de I. instanță (Primărie, Camera Nr. 45—46) în orele oficiale până la 9 Dec. 1923 și că eventualele excepțiuni contra concesiunii se pot face verbal ori în scris la subsemnatul oficiu până la ziua pertractării, care se fixează pe ziua de 10 Dec. 1923 orele 4 p. m. iar la pertractare înaintea Comisiunii esmise în fața locului.

Cluj, 26 Nov. 1923.

Varga
șeful aut. Ind.

Consiliul Orașului Cluj.

Nr. 10636/1923. cons.

Publicațiune.

Aflându-se în edificiul „Sala de gimnastică” din Piața Mihai Viteazul 19 mai multe instrumente pentru gimnastica, aproape toate stricate, și anume:

- 50 puști de lemn,
- 50 sabii pentru scrimă,
- 50 obrazare,
- 1 bicicletă,
- 1 ceas vechi de perete,

și alte efecte, a căror proprietari nu se cunosc, toți acei, cari reflectează la obiectele de sus ca drept de proprietate, sunt invitați a se prezenta la Administrația Economică (Str. Cogălniceanu No. 4) cu dovezile lor respective.

Cluj, la 14 Sept. 1923. Primar: **Dr. Utalea.**

AVIZ

Am pierdut brevetul industrial Nr D. 84—911 — îl declar nul.

Cluj, 24 Noembrie 1923.

Fülöp Luiza mărít. Bikfalvy.

AVIZ.

Subsemnul am pierdut următoarele documente, pe cari le declar nule:

- 1 certificat de moralitate
- 1 pașaport eliberat în Albania
- 1 bileț pentru scutirea de dare a străinilor, toate eliberate pe numele subsemnatului.

Cluj, 30 Noembrie 1923.

HAMIEL MURAD

loc. în Cluj, Tudor Vladimirescu 17.

ȘTIRI DELA ORAȘ

Noul primnotar al orașului. Prin înaltul Decret Regal Nr. 5446 din 19 Noembrie a. c. Dl Dr. Nicolae Cărpinișan avocat a fost numit în postul de primnotar vacant deja aproape de un an, Dl Dr. Cărpinișan și-a ocupat postul în 30 Noembrie a. c. Când a depus și jurământul oficial. Credem, că orașul nostru a câștigat prin D-Sa un bun funcționar, care va ști să satisfacă însărcinările grele și importante care-l așteaptă în fruntea secției culturale. Ii transmitem felicitările noastre.

Pensionarea funcționarilor dimiși din serviciu din cauza necunoașterii limbii oficiale a statului. Prefectura orașului Cluj ne comunică sub Nr. 1261/923 ordinul Direcțiunei comunale dela Ministerul de interne cu Nr. 81534 din 6 Noembrie a. c. prin care se dispune că acei funcționari cari au fost dimiși din serviciu din motivul că nu și-au însușit limba

oficială a statului în baza ordinelor Nr 67586 din 9 Septembrie 1922 și 63096 din 19 August 1923, și cari nu au fost pensionați, sau cărora nu li s'a acordat nici o escontentare, fiindcă autoritățile au interpretat greșit ordinele susmenționate considerând drept pedeapsă dimiterea funcționarilor din chestie. Ordinul acesta este foarte bine venit, căci cei mai mulți funcționari dimiși, cari au rămas fără nici un ajutor, precum și aceia cari eventual vor fi dimiși, își vor vedea asigurate drepturile lor câștigate.

Sedința Comisiunei Financiare. La 30 Noembrie a. c. a avut loc ședința Comisiunei Financiare în chestia verificării socotelilor uzinei electrice Ganz.

Dela Comisia Administrativă a orașului Cluj. În a VI. ședință a Comisiiei aditive ținute la 3 XI. 923 s'au luat multe măsuri pentru bunul mers al gospodăriei orașenești.

Cităm propunerile și măsurile cele mai importante luate de susnumita Comisiune.

a) Dl prefect Septimiu Mureșanu propune și comisiunea aprobă suprimare intermediarilor cari cumpără articolele alimentare de la țărani pentru a le revinde pe piață cu prețuri urcate, contribuind astfel la scumpirea vieții.

b) La propunerea D-lui Dr. Vilt revizor școlar, comisiunea aprobă înscrierea în bugelul anului viitor a sumei de două milioane lei pentru construirea și repararea edificiilor școlare.

c) Comisiunea aprobă propunerea D-lui Dr. Tofan primmedic veterinar pentru mutarea la periferie a șatrelor din piața Mihai Viteazu.

d) Dl Prefect propune și comisiunea aprobă deschiderea unei licitațiuni publice pentru aprovizionarea orașului cu grâu.

e) Se însărcinează secția industrială pentru a interveni la întreprinderile industriale din localitate, cerându-le mai multă bunăvoință față de elementul românesc.

f) Dl Dr. O. Rusu propune pentru decongestionarea orașului, să se procedeze cu toată seriozitatea la eliberarea certificatelor de domiciliare și îndigenat.

g) Se propune comunalizarea cinematografilor, propunerea se admite și se însărcinează secția industrială cu studiarea chestiunei.

Credem că nu este nevoie a stărui asupra fiecărei din măsurile citate pentru a se vedea cât este de importantă și ce aport poate aduce aplicarea ei în bunul mers al administrației comunale.

Să luăm la întâmplare ultima propunere a D-lui Inspector Industrial Mazuchi, pentru comunalizarea cinematografilor și să căutăm a preciza în linii generale ce avantagii s'ar putea realiza prin aplicarea acestei măsuri.

Munca nu va fi grea căci este fără îndoială în afară de orice discuțiune, că lipsind interesul strict material al actualilor antreprenori cinematograful poate fi un foarte bun mijloc de

popularizare a artei și istoriei naturale, un foarte bun mijloc răspânditor de cultură.

În locul filmelor „numai pentru D-ni și D-ne”, sau în locul filmelor senzaționale de apăsă care atâta și deslănțue patimile, am putea avea filme de adevărată artă și știință, cari înalță și moralizează, cari potolească patimile și deșteaptă interesul pentru frumos și adevăr.

Dar este prea evidentă înșoartă aplicării acestei măsuri cea ce ne scutește de a stărui prea mult asupra ei, mai ales că măsura nu este nouă și acolo unde a mai fost aplicată, după cum suntem înșormați, a dat rezultate foarte bune.

Dr. Dr. veterinar Tofan arată frumosul și practicul rezultat obținut cu expoziția de vite din luna Septembrie a. c. cerând ca în bugetul anului viitor să se prevadă suma necesară pentru a se da acestor expoziții întinderea corespunzătoare scopului urmărit. Comisiunea aprobă cu unanimitate propunerea Dlui Dr. Tofan.

Trec apoi la studiarea chestiunii referitoare la terenurile cu care au fost înșoprietăriti funcționarii publici pentru construire de locuințe și pe care aceștia le-au înștrăinat. La studiarea în mod amănunțit a chestiunii se înștitue o subcomisiune din sânul comisiei Administrative care în proxima ședință a susnumitei comisii să și depună raportul făcând în același timp și propunerile necesare, deocamdată ca măsură provizorie se hotărâște a nu se mai da autorizații de edificare străinilor cari au cumpărat asemenea terenuri de la funcționarii publici.

Revista «Administrația» crede că este în asentimentul tuturor cetățenilor orașului Cluj mulțumind membrilor comisiei administrative pentru concursul deplin și desinteresat pe care îl dau bunului mers al gospodăriei comunale.

În general din toate propunerile și hotărârile luate în susnumita ședință a comisiei aditive a orașului Cluj, transpiră grija pe care o pun membrii acestei comisii de a se achita într'un mod absolut conșștiincios de obligațiunile lor.

HANN & COMP

Soc. An. de Comerț ptr. mașini și articole tehnice

Depozit mare de

Articole tehnice și Mașini agricole

CLUJ

Str. Regina Maria Nr. 11.

FREDERIC CZELLSI FII

GRUPA Dr. WILHELM CZELL

fabrică de bere, liqueruri, ruhm, prăvălie en gross de spirt și vin

CLUJ, Strada Mănășșturului Nr. 4-6.

Specialitatea de bere: „**HERCULES**”
nutritoare și berea albă „**MCNOSTOR**”
sunt cele mai plăcute beuturi răcoritoare.

Cea mai elegantă magazie de modă pentru domni, instalată la fel cu magazinele orașelor mondiale, este
REGELE PĂLĂRIILOR
CLUJ, PIAȚA UNIRII 24
a legele- nôi divateikkkek áruháza nagyvárosi min- gánsabb tára berendezve.

S. SOLE ȘI FIUL

prima fabrică transilvaneană de șampile de cauciuc și atelier de gravură

első erdélyi ruggyanta bélyegző-gyára és vésőműintézet

CLUJ, STR. NICOLAE IORGA 2.

ALEXANDRU POLONYI

Magazin de coloniale și delicate

CLUJ, PIAȚA UNIREI Nr. 9.

ATENȚIUNE LA CAPUL PODULUI DE FIERI
UNDE-ȘI BIJUTERIA LUI

Bernat MARKOVITS

Cel mai etfin magazin de bijuterii, ceasuri și obiecte decorative.

Schimb de aur și petri prețioase.

FIȚI ATENT LA ADRESA!!

BANCA ARDELEANĂ ȘI CASSĂ DE ECONOMIE

SOC. ANON.

CLUJ, PIAȚA UNIRII 32. (Clădirea proprie)

Fondată în 1894. — Sucursală în Turda.

✱ Efectuiază remiteri pentru orice piață din țară și străinătate, în condițiunile cele mai favorabile. Cumpără și vindă valută străină. Depuneri se accepte spre fructificare cu dobânzile cele mai mari, și se plătesc ori-când fără prealabilă denunțare. Impozitele asupra capitalului se plătesc de către bancă ✱

CZELL FRIGYES ÉS FIAI

Dr. CZELL VILMOS CSOPORT

sörfőzde, likör- és rumgyár, szesz- és bornagykereskedés

CLUJ, Strada Mănășșturului Nr. 4-6.

Sörkölönlegességei: a „**HERCULES**”
duplamaláta **tápsör** és a világos
„**MONOSTOR**”-sör a legkedveltebbek